

Stara hiša, starejši ljudje

Kdor ne ve, kje je »Rdeča hiša«, naj mu povem, da je v Gestrinovi ulici v krajevni skupnosti Poljane. Stoji že od 1929. leta. Sprva je bila kričeče rdeče barve in od tedaj njeno ime, ki je znano vsem starejšim prebivalcem Ljubljane. Ta hiša, ki je pravzaprav pravi blok z desetimi stopnišči, ima 117 stanovanj. V njej živijo 304 prebivalci, gostoljubje pa nudi še dvema delovnim organizacijama, Krojevi šivalnici in Mercatorjevi samopostrežbi.

V enosobnih, dvo- in trisobnih stanovanjih te hiše pa se je v petdesetih letih nabralo precej težav. O delu hišnega sveta »Rdeče hiše« smo se pogovarjali z Danico Birtič, upokojenko in tajnico hišnega sveta, ter Gorazdom Vilfanom, uslužbencem Vege, sicer pa je odgovoren za delova-

pravljati tako veliko in še staro hišo povrh. Ne zdi se mi prav, da dobe vsi hišni sveti 20 odstotkov za vzdrževanje, pa naj bodo hiše stare eno ali sto let. Jasno je, da stara hiša »požira« denar. Za sistematično popravilo ga ni nikoli dovolj,« je pribila.

»Ja, Rdeča hiša ima probleme,« je potrdil Gorazd Vilfan. »Pušča streha, pa tudi domala vse cevi so dotrajane. Takšno popravilo pa stane kupe denarja. Je pa za vzdrževanje hiše nujno potrebno. Škoda namreč najhitreje narašča, če pušča streha, če so napeljave dotrajane,« je poudaril.

Nove hiše propadajo

»Sicer pa marsikje, tudi v novih hišah, niso dosti na boljšem,« je nadaljeval. »Roške in Streliške stolpnice so stare komaj 20 let in že imajo dotrajano električno napeljava, razjedene odtokove za vodo, slabo kanalizacijo... Pri Streliških stolpnica pa je še dodatna nadloga. Stanovalci se bojijo, da bodo montažne stene vsak hip odpadle. Pa tudi okna gnijejo. Sploh ne morem razumeti, kako gradimo nekatere hiše. In kaj delajo vsi pristojni, ki so dolžni nadzorovati gradnjo. Je mar razumljivo, da ima skoraj vsak štedilnik ali televizor daljše jamstvo od hiše? Sedaj je čas, ko mora vse napake brezplačno opraviti izvajalec, dve leti. Zdaj naj bi jo podaljšali na pet let. Toda, kaj če se napake (grad-

bene, projektantske, v napeljavah, v izbiri zemljišča...) pojavijo šele po desetih letih? Naj jih plačujejo nedolžni stanovalci?! Če bi njihovo zares nemarno delo šteli za kaznivo dejanje, krivci pa bi odgovarjali za napake, sem prepričan, da za malomarnost na gradbiščih kmalu ne bi več slišali,« je dejal naš sogovornik.

Anketa

Sicer pa so v obeh poljanskih krajevnih skupnostih (Novih in Starih Poljanah) vsem hišnim svetom poslali anketne lističe z 19 vprašanji. Tako so izvedeli, katera dela je treba najhitreje opraviti na posameznih hišah.

Danica Birtič

nje delegatskih zborov stanovalcev v krajevnih skupnostih Poljane in Nove Poljane

Premalo denarja

»Enosobna stanovanja merijo 55, dvosobna 80 in trisobna približno 100 kvadratnih metrov,« je pričela Danica Birtič. »Vsa stanovanja so družbena. Naš hišni svet dobi na svoj žiro račun le 20 odstotkov od vplačane najemnine vseh stanovalcev. Lahko si mislite, da to ni veliko, saj so najemnine nizke. Nemogoče je z nekaj starimi milijoni po-

Gorazd Vilfan

Rezultati so porazni. Samo v krajevni skupnosti Nove Poljane bi morali nujno obnoviti 14 streh in dimnikov. Za to bi potrebovali 11.700.000 dinarjev. Z denarjem, ki ga sedaj dobijo za vzdrževanje, bi to zmogli šele v nekaj letih.

Potem sta povedala še nekaj pikrih na račun naše stanovanjske skupnosti, ki pošilja 63 strani gradiva (za 9. sejo) in hoče pripombe v nekaj dneh. Kako naj to hišni sveti storijo, saj hodi vendar večina ljudi v službo. In ne samo to. Preobsežno gradivo je napisa-

Kurirčkova pošta v naši občini

V ponedeljek, 8. junija bodo naši pionirji sprejeli kurirčkovo pošto dolenske TV proge od viških pionirjev in sicer ob 9.30 v vojašnici Maršal Tito. Tako bo kurirčkova torbica obiskala še zadnjo občino svoje dolge poti, saj jo bo naša pionirka predala na zboru pionirjev Jugoslavije, ki bo v soboto, 13. junija na Trgu revolucije.

Kurirčkova torbica bo obiskala vse pionirske odrede v občini, družbenopolitične organizacije, delovne organizacije in vzgojnovarstvene organizacije. Na vseh šolah bodo krajši mitingi, v torek, 9. junija pa bo ob 17. uri v letnem kinu Doma armije prvi pionirski partizanski miting. Na njem bodo pionirji ustanovili pionirsko pohodno brigado, kateri so izbrali ime Kričač. Pokroviteljstvo nad brigado bo prevzel Radio Ljubljana.

Zadnji dan poti po naši občini, v petek dopoldne, pa bo torbica potovala po Ljubljani. Kurirji bodo s torbico za krajši čas izstopili pri Tromostovju, da obiščejo predsednika skupščine občine Center in občinski odbor Zveze borcev Center, nato pa po Ljubljani nadaljevali do Ambroževega trga. Obiskali bodo še bolne pionirje na otroški kliniki, nato pa jo predali zadnjim kurirjem z osnovne šole dr. Jože Potrč. Kot je bilo že omenjeno, bo njihova pionirka na slovesnosti naslednji dan predala torbico Janku Rudolfu.

Kurirčkova pošta je največje dejanje obujanja tradicij NOB naših pionirjev, zato v tem tednu, ko potuje po naših ulicah, bodimo tudi mi, odrasli, pozorni do malih kurirjev.

no tako, da ga lahko razume samo človek s fakulteto - in to ekonomske smeri.

Potem sta povedala, da mladi navadno nočejo delati v hišnem svetu. Zakaj? Navadno zato, ker so dopoldne v službi. Za hišni svet pa je treba vsak teden vsaj enkrat hiteti na občino, v banko, na stanovanjsko skupnost in to dopoldan... Stanovanjska skupnost se vede tudi zelo samovoljno. Ko je v »Rdeči hiši« nekdo umrl, je hotel hišni svet v njegovo stanovanje naseliti snažilko. Seveda so nameravali za mnenje vprašati še stanovanjsko skupnost. A komaj je bil pogreb mimo, je v stanovanju že bila oseba, ki je imela v rokah odločbo sa-

moupravne stanovanjske skupnosti Center. Zakaj imamo sploh hišne svete, če jih ne jemljemo resno?

Potem sta povedala še »eno krepko« čez Staninvest. Njihov hišni svet namreč prispeva za čistilko 13.100 dinarjev. Čistilka pa ima 4.600 dinarjev plače. Kam gre razlika? Njen bruto dohodek namreč ne more biti trikrat višji! Sploh pa sta se hudovala še čez nesolidno delo obrtnikov. Pridejo, če sploh pridejo, potem tri tedne popravljajo, ko pa odidejo, udarijo na dan stare napake. Kje je odgovornost, kje pa solidno in pošteno delo? Smo mar nanj pozabili in nam je pomembno le plačilo?

NEVA ŽELEZNIK

OBVESTILO

Vzgojnovarstvena organizacija Prule, Ljubljana, Praprotnikova 2 objavlja naslednja prosta mesta za sprejem otrok v varstvo v septembru 1981:

letnik 1981	14 otrok
letnik 1980	64 otrok
letnik 1979	27 otrok
letnik 1978	30 otrok
letnik 1977	5 otrok

KDAJ BOLJŠI ČASI ZA NOVOROJENE LJUBLJANČANE

Poslopje s črno piko

»Ta hiša je kot zakleta. Kar naprej je nekaj narobe. Pravkar nam je začela puščati streha in spet bodo delavci v stavbi, da je vedno polna prahu,« je z nemalo jeze rekla ena od babic, ko smo vstopili v ljubljansko porodnišnico v Šlajmerjevi ulici.

Če je v Ljubljani kaj zares perečega, potem je na prvem mestu prav gotovo porodnišnica, ki je že zdavnaj odslužila svojemu namenu. Sedanje razmere so skoraj nemogoče za normalno delo in mirno lahko zapišemo, da to ogroža naše porodnice in s tem otroke, ki bi v skladu z našo siceršnjo skrbjo za mladi rod morali pogledati v svet ob najboljših pogojih. A za novo porodnišnico se načrti komajda šele kujejo. Da ne omenjamo denarja, ki ga tudi ni.

Poslopje so zgradili leta 1895 in ga namenili za hiralnico. Leta 1932 so ga spremenili v bolnico za ženske bolezni, po vojni pa v porodnišnico. Zgradba je zastarela. Čeprav se kar naprej trudijo z obnavljanjem, ostaja jama brez dna: zakrpajo prvo, odpo-ve druga. Najslabše je z napeljavami in dogaja se celo, da jim zmanjka vode, osnovnega pogoja za delo v bolnišnici. Ni čudno, da je že nekajkrat prišlo do okužb in zastrupitev.

Ni dovolj umivalnikov, kopalnic, stranišč. Eno samo stranišče mora zadoščati za trideset žensk. V porodnem bloku je na primer ena sama

straniščna školjka... Prav ta oddelek pa je tudi na najslabšem. V eni sami sobi je kar šest porodnih postelj. Vsega skupaj jih je dvanajst.

Ker otroci ne vedo za prostorsko stisko in se rojevajo, kadar pride njihov čas, se dogaja, da se rodijo tudi na zasilnih vozičkih. Ženske s porodnimi krči še sesti nimajo kam; v strahu čakajo, ali bo srečnica, ki rojeva na postelji, dovolj hitro rodila, da bo prostor tudi zanje. Na dan se tu rodi okrog 20 otrok, letno pa kar 4720. Tudi sestre in strežnice ne morejo delati kot bi morale in hotele. Nimajo pisarne za administrativno delo, kaj šele prostor, kamor bi se po napornem delu malce usedle in v miru popile kavico. Tudi babice je premalo, prav tako strežnic. Kdor more, zbeži iz te neprijazne hiše. Vodstvo porodnišnice kar odkrito priznava, da so spričo takšnih razmer porodnice vse prevečkrat osamljene in prepuščene same sebi. Tri babice, kolikor jih pride na 12 porodnic, prav gotovo ne zmorejo vsega dela, četudi tekajo naokoli kot za stavo.

Sodobna medicina veliko da na nadzor poroda, saj se le-ta lahko zaplete v otrokovo škodo. V ljubljanski porodnišnici bi radi elektronski nadzorovali porod, vendar za to ni možnosti. Radi bi razvili še druge dejavnosti, ki bi pripomogle k čim večjemu številu zdravih dojenčkov, a spet

ni možnosti v takšni hiši. Tudi besede o tako imenovani humanizaciji poroda so še vedno govornice v veter. Naši porodničarji sicer sledijo vsem novim izsledkom medicinske vede, a kaj, ko jih v prakso skorajda ne morejo prenesti.

Skratka, v Ljubljani imamo tako slabo porodnišnico, da zaradi nje lahko zardevamo, pa naj se še tako čudno sliši. Radi bi imeli same zdrave dojenčke, ne nudimo pa jim vsega, da bi takšni tudi prijokali na svet. S sodobnimi napravami lahko šibkega dojenčka tudi spravijo k sebi, a kaj, ko nam včasih takih naprav primanjkuje. Znano je, da nam manjka inku-

batorjev, a to je že druga zgodba.

Ljubljana nujno potrebuje novo porodnišnico. Ginekološka klinika se skupaj z Medico-engineeringom ukvarja s strokovno-medicinskimi izhodišči, a to je za zdaj skoraj vse. No, tudi prostor za novo stavbo je predviden na drugi strani ceste, problem je le denar. Kaj naj zapišemo drugega, kot da opozorimo na pripravo referendumu za tretji samoprispevek v Ljubljani, kajti tu je tudi izhod iz zagat porodnišnice. Najbrž ni ljubljancana, ki ne bi bil pripravljen prispevati za tako potreben objekt v Ljubljani.

ALBINA ADAMIČ

Rdeča hiša, zgrajena 1895. leta, je že zdavnaj odslužila svojemu namenu...